

Promet in zveze

Ekonomsko ogledalo

UMAR

številka 5/2004

str. 15

Izbrani kazalci dinamike prometa		Absolutni podatki, I-III		Rast v %	
		2003	2004	I-III 2004/ I-III 2003	I-XII 2003/ I-XII 2002
Potniški promet	Železniški ¹ , v mio potniških km	199	188	-5.7	4.5
	Cestni ^{1,2} , v mio potniških km	277	229	-17.0	-7.1
	Mestni, v tisoč potnikov	29,397	29,225	-0.6	-5.4
	Zračni, v mio potniških km	140	161	15.1	5.5
	Letališki, v tisoč potnikov	160	168	5.1	6.4
Blagovni promet	Železniški, v mio tonskih km	757	807	6.6	6.4
	Cestni ¹ , v mio tonskih km	889	1,275	43.5	2.1
	Pomorski, v mio tonskih km	7,303	8,258	13.1	-0.8
	Pristaniški ¹ , v tisoč ton	2,883	3,283	13.9	17.4
Prekladanje v vseh vrstah prometa ¹ , v tisoč ton		5,648	5,334	-5.6	12.5

Vir podatkov: SURS. Opombi: ¹ocena SURS; ²brez zasebnega prevoza potnikov s taksiji, avtobusi in osebnimi avtomobili.

V letošnjem prvem četrtletju je poleg avtobusnega upadal tudi železniški potniški promet, v večini dejavnosti je pa naraščal obseg blagovnega prometa. Po oceni SURS se je najbolj povečal cestni blagovni promet.

V okviru **potniškega prometa** je v prvem četrtletju 2004 glede na isto obdobje lani močno upadel cestni ter močno porasel zračni promet. Padanju javnega cestnega prevoza potnikov, to je prevoza z avtobusi na primestnih in medkrajevskih linijah, smo priča že nekaj let. Letošnje 17.0-odstotno znižanje, ki se mu je pridružilo še znižanje obsega prevozov potnikov po železnici, za 5.7%, odraža vse manjšo atraktivnost javnih potniških prevozov v primerjavi z individualnimi prevozi z osebnimi avtomobili. Za linijske avtobusne potniške prevoze je bila za letošnje leto predvidena dodelitev koncesij za opravljanje te gospodarske javne službe na osnovi javnega razpisa in izbora najugodnejših ponudnikov, po predlagani noveli zakona o prevozih v cestnem prometu pa naj bi zaradi zaščite obstoječih linijskih prevoznikov za nekaj let prehodnega obdobja koncesije podelili kar slednjim. Upadanje prevozov z avtobusi mestnega prometa se je v letošnjem prvem četrtletju precej zmanjšalo, saj se je število prepeljanih potnikov znižalo le za 0.6% (lani za 5.4%). K povečanju kakovosti prevozov in zmanjšanju omenjenih negativnih gibanj, lahko prispeva tudi posodabljanje voznega parka (samo Javno podjetje Ljubljanski potniški promet naj bi letos kupilo 49 novih avtobusov). Potem ko so v zračnem in letališkem potniškem prometu že v lanskem letu po krajšem zastoju v dejavnosti spet zabeležili rast obsega prometa, se je le-ta nadaljevala tudi v letu 2004. Zračni promet se je okreplil kar za 15.1%, prek letališč pa je pripotovalo in odpotovalo za 5.1% več potnikov. Še večjo rast števila potnikov v letališkem prometu lahko v prihodnje pričakujemo zaradi nedavnega prihoda tujega nizkocenovnega letalskega prevoznika na brniško letališče.

Pri **blagovnem prometu** se je kar za 43.5% povečal obseg prevozov blaga po cestah. To je sicer še ocena SURS, dokončni pa so podatki o lanskoletni dinamiki cestnega blagovnega prometa, ki se je iz četrtletja v četrtletje povečeval. Ocena o tolikšnem povečanju v prvem četrtletju letos temelji na tem, da je bil lanski obseg cestnih tovornih prevozov v prvem četrtletju najnižji v zadnjih treh letih (2001–2003). V železniškem prometu se je nadaljevala visoka rast obsega prevozov (6.6%). Še višjo rast pa beležijo v pomorskem in pristaniškem prometu. Slovenske ladje so obseg prevozov povišale za 13.1%, v pristaniškem prometu, ki se v glavnem nanaša na koprsko pristanišče, pa so pretovorili za 13.9% več tovora kot v lanskem prvem četrtletju. Znižal se je le obseg prekladalnih storitev v vseh vrstah prometa, za 5.6%.

V grafu prikazujemo podatke o stopnji motorizacije in razvitosti v državah EU. Po **stopnji motorizacije**, to je številu osebnih avtomobilov na 1000 prebivalcev, se je Slovenija v letu 2001 uvrstila na enajsto mesto v EU-25, po stopnji razvitosti (BDP na prebivalca po kupni moči) pa na osemnajsto. Medtem ko za podpopovprečno razvite države EU-25 (indeks < 100) prevladuje pozitivna zveza med stopnjama motorizacije in razvitosti, za nadpopovprečno razvite države bolj velja obratno.

Graf: Stopnja motorizacije in raven razvitosti v državah EU v letu 2001

